

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष ५, अंक २]

शुक्रवार, जून ६, २०१४/ज्येष्ठ १६, शके १९३६

[पृष्ठे ३, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक १५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानपरिषदेत दिनांक ६ जून २०१४ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १११ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. C. BILL No. II OF 2014

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LAND REVENUE
CODE, 1966.

सन २०१४ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक २.

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

सन १९६६ च्या ४१. **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ यामध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या पासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. (१) या अधिनियमास महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अधिनियम, २०१४ संक्षिप्त नाव व असे म्हणावे. प्रारंभ.

(२) तो, ताबडतोब अमलात येईल.

- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम १३८ ची सुधारणा.
२. महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ मुख्य संहिता ” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम १३८ च्या पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलमे जादा दाखल करण्यात येतील :—
- “ (अ) बेकायदेशीररित्या जमिनीतून काढून टाकण्यात आल्याच्या दिनांकापासून किंवा सीमा निश्चित करण्यात आल्यानंतर जमीन बेकायदेशीररित्या कब्जात असणारा जमीनधारक जमिनीचा कब्जा देईपर्यंत प्रतिदिनी दहा हजार रुपये दंडाच्या शिक्केस पात्र राहील.
- (ब) मुख्य संहितेच्या कलम १४५ अन्वये दंड आकारणे बंधनकारक राहील. ”
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम १३९ ची सुधारणा.
३. मुख्य संहितेच्या कलम १३९ च्या पोट-कलम (१) नंतर पुढील उप-खंड जादा दाखल करण्यात येईल :—
- “ (अ) बेकायदेशीर जमीन धारण करणाऱ्यावर किंवा तीत संबंध असणाऱ्या व्यक्तीवर देखरेख फी ताशी पाचशे रुपये आकारणे बंधनकारक असेल, मोजणी फीचा संबंध राहणार नाही. ”
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम १४५ ची सुधारणा.
४. मुख्य संहितेच्या कलम १४५ मध्ये, “ शंभर रुपयांपेक्षा ” या मजकुराऐवजी “ दहा हजार रुपयांपेक्षा ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम २३९ व समासटीपेची सुधारणा.
५. मुख्य संहितेच्या कलम २३९ मध्ये, “ परंतु प्रती काढणे, शोधणे, तपासणी करणे ” या मजकुरानंतर “ जमीन नकाशामधील दोन सीमा चिन्हामधील अंतर मीटर व फूट पद्धतीने स्केलसह योग्य फी ” हा मजकूर आणि समास टिपेमध्ये “ प्रती व अनुवाद वगैरे कसे मिळवावे ” या मजकुराऐवजी “ प्रती व अनुवाद, सीमा चिन्हामधील बांध माप अंतर, मीटर व फूट पद्धतीने स्केलसह वगैरे कसे मिळवावे ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.
- सन १९६६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४१ याच्या कलम २४१ ची सुधारणा.
६. मुख्य संहितेच्या कलम २४१ मध्ये, “ आणि असे करताना ” या मजकुरानंतर “ जमीन दराने भूमापन, सीमा, दगडीखुणा वा बेकायदेशीर अतिक्रमणाबाबत तक्रार प्राप्त झाल्यास त्या पदाशी संबंधित अधिकाऱ्यास कोणत्याही जमिनीवर प्रवेश करता येईल व ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मध्ये दुसऱ्याच्या जमिनीवरील बेकायदेशीर अतिक्रमण, दगडी खुणा नाहीशा करणे हे अपराध करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करून व अशाप्रकारची अतिक्रमणे निष्काषित करून मूळ सीमा प्रस्थापित करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि, अशारितीने अतिक्रमण करणाऱ्या व्यक्तीस फारच कमी रकमेच्या दंडाची तरतूद असल्यामुळे अशा अतिक्रमण करणाऱ्यांना आवश्यक तो वचक राहत नाही. पर्यायाने सर्वसामान्य जनतेस अशी कृत्ये करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाईसाठी संबंधित शासकीय कार्यालयाकडे अपिल करणे यासारख्या वेळेचा अपव्यय करणारे मार्ग अवलंबिणे भाग पडते असे निदर्शनास आले आहे.

तसेच, अतिक्रमणाचे निष्कासन केल्यानंतर मूळ स्थिती प्रस्थापित करतेवेळी पुनःस्थापित स्थिती स्पष्ट होण्यासाठी बांध माप अंतर हे मीटर/फूट या परिमाणात नकाशात दर्शविण्यात आल्यास, भविष्यात असा वाद पुन्हा निर्माण होणार नाही तसेच अतिक्रमणाबाबत बांध सीमा खुणादर्शक दगडी खुणा याबाबत तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर भूमापन अधिकाऱ्याने वादग्रस्त जागेस प्रत्यक्ष भेट देऊन त्याअनुषंगाने कार्यवाही केल्यास वादी/प्रतिवादी यांचेतील वाद त्याच ठिकाणी मिटविणे शक्य होईल व पुढील अनावश्यक कार्यवाही टाळणे शक्य होईल. म्हणून महाराष्ट्र जमीन महसूल संहितेमध्ये आवश्यक सुधारणा करणे इष्ट झाले आहे.

वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

विधान भवन :

मुंबई,
दिनांक ५ मे २०१४.

श्रीमती शोभाताई फडणवीस,
प्रभारी सदस्या.

विधान भवन :

मुंबई,
दिनांक ६ जून २०१४.

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.